

"לכל הדברים ברוכי החן והיופי שאדם מאמץ אל ליבו יש מוצא משותף בכאב.

לידתם ביגון ובאפר".

'הדרך', קורמאק מקארתי

נתחיל מהקובה (למרות שזוהי לא באמת "התחלה" ואולי היא בכלל הסוף).

היא צבעונית והיא בית. היא מונחת על שולחן סעודה, מכוסה מפה פרחונית. אחר כך, לצידה, כבר באפור, צלחת מעוטרת פרחים. גם היא על שולחן עץ, יש בו חריצים של שימוש. מישהו היה פה באמת, לפני מי שצילם, הסימנים יעידו. כף יד, היא של עמר, מערסלת שני תותי עץ עלה של מרווה סרט צילום ובדל של כבל (לא בהכרח בסדר הזה). הדברים האלו חשובים, הדברים הקטנים. ההוכחות. הם חשובים מעבר לסימבוליות שלהם בחייו או בסיפור הזה שאנחנו מספרים עכשיו. הם חשובים בעיניו ממש מספיק כדי להציל אותם, בכף ידו. יש גם בדל של סיגריה, והיא כבר לא של עמר, אבל הוא לא מפלה. גם אותה מישהו עישן. הוא היה פה המישהו הזה. לפני מי שצילם ולפנינו שאנחנו עכשיו מתבוננים.

חומה בערפל. אור יום קר ורטוב, אפור כמו ליבו.

אחר כך הוא יכתוב על שיחה שהייתה במסדרון שבסופו אור מסנוור בינו לבין מישהו. הוא איננו, המישהו, ולא רק בתמונה עצמה (גם מהשיחה הוא פרש בהתנצלות). הוא מציץ דרך רשת על כניסה של בית, של מי הבית אנחנו לא יודעים, אבל אנחנו מציצים יחד איתו, אולי כמהים להיכנס אליו, לבית הזה, אולי כמהים לראות מי ייצא. יש הרבה בתים. אלו מבנים שתקועים בלימבו, נשכחים בתהליכי בנייה ופירוק שלא הסתיימו. וגם שם אין אנשים ולא חיות ולא תנועה. הזמן מרגיש איטי, כאילו עמר עומד שם שעה ארוכה. זז בתוכו משהו שנשכח כבר מזמן. כביש בטון שהוביל פעם מישהו לאיזה מקום ועכשיו לא מוביל אף אדם לשום מקום. ויש הרגשה של חיפוש, וגם שקט כל כך שם בעולם בו הוא צועד.

איפה האנשים?

האדמה שלו היא לא מה שהיינו אוהבים לחשוב שהוא הטבע. בעולם הזה שהוא מוליך אותנו בתוכו מתמונה לתמונה, האדמה היא עקרה ויבשה ומצמיחה צמחים עוינים לאדם ושום מקום בה אין, איפה להניח את הראש. הקמליה עייפה ומכוסה אבק דרכים. היא הגיבורה של הסיפור הישן של עמר, האלטר-אגו שלו, ואולי היא פורטרט עצמי (כי אנחנו לא חייבים הרי לצלם את עצמנו כדי לדבר על עצמנו). הצמחים בדרגות פריחה ומלאכותיות שונות. הם על המפה על הצלחת. הם זרעים בכף ידו הם נובלים.

הם הבטחה של התחלה.

יש רגעים של מנוחה בין המאמץ של הקוצים הבלוקים, התאנה והעשבים היבשים. ניצן חלבי בוקק שרד את האירוע שיצר כזה עולם שקט. קמליה פרוחה והיא עכשיו ענן מעורפל של לובן. אור במעלה הסולם. בסוף הדרך נגיע לים. הדרך לשם מרגישה חמה והמים חלביים, ועדיין יש בה הבטחה.

'והיה הצעד ההוא

שדווקא אליו לוותה תחושת ההקלה

ולאחריו נשימה עמוקה'

הוא כותב לעצמו בין הדפים של יומן המסע שלו. ומניח לנו בתמונות אבני דריכה קטנות בנהר שנע קדימה, לנוח רגע. הדברים הם לא חד משמעיים בצילומיו, כשהטבע לובש צורה יבשה ולא מזמינה והבטון הקשה דווקא מעורר געגוע בכניסה של בית ישן. או כשהוא מעלה על הכתב זיכרון ילדות מלווה ביציקות מבטון חשוף ואין בהם איפה להתרפק בכלל. וגם האור לא סלחני. אדמה עקרה הופכת לפורייה וחוזר חלילה. הבטון נשכח והבטון הוא בית, והבית נוכח אבל בלתי נגיש, והבטון הוא עזובה והבטון הוא הבטחה. והבית יש בו גם חלום - הוא גם בבניה וגם בשימוש וגם נטוש. עמר הופך פנים וחוץ ותפקידים ומשמעויות, מתי משהו הוא חי ומתי הוא שארית, מתי הוא חשוב ומתי נשכח, ומתי הוא פונקציונלי ומתי הוא רק שריד. וגם את השרידים הוא מוקיר ועוטף בכף ידו ושומר. את כפיס העץ והקוץ של הורד גם (ואנחנו הכפיס ואנחנו הקוץ נחים לרגע בכף ידו).

הוא חושב מחשבות כשהוא מצלם, כותב אותן בדיו וציפורן על התמונות, כי התמונה לא מספיקה לו לבדה. וכתב היד שלו חשוב, וגם החומר איתו הוא בוחר להשתמש. המחשבות עמוקות וגדולות לפעמים וגם קטנות וברות חלוף, הן גם מלאות מודעות עצמית והומור, שולף אותנו לרגע משקיעה בחלום שהוא מספר לנו. זה רק סיפור ויש עולם ערות אחר.

איפה הסוף? אין סוף. אולי בעצם אנחנו מדברים פה על סופים והתחלות (במילים אחרות על גבולות), מתי דבר הופך לדבר אחד או לדבר אחר, ועל מחזוריות, על קושי, על רגעי חסד קטנים בין אדם לעולמו, בין אדם לעצמו. עבודתו של עמר היא מראה של דואליות הנפש האנושית, כזו שיכולה להרגיש את הכול בו זמנית, לכאוב את האושר ולהתעצב על היופי וגם להתגעגע למה שישנו ממש עכשיו. הוא מאפשר לנו לראות את כל מה שממלא את יומו- הנטוש ומלא התקווה, הלאות, תשומת הלב לשוליים, המקומות בהם זה שרוט ומקולקל, היופי הענוג והנוגע ללב, מה שנשכח מאחור אבל לא רחוק מן הלב.

יש הבטחה בניצן ותהליך בורד שנובל.

סיפור ישן חלום וסולם.

סוף.